

Edita: Ajuntament de Barcelona

Disseny: www.bielsacisquella.com

Maquetació: Gerard Medina

Imatge portada: reproducció d'un quadre d'en Josep Cisquella

Edició i maquetació: Dep. d'Imatge i Producció Editorial
www.bcn.cat/publicacions

D.L.: B-11.234-2009

Imprès en paper ecològic

PLAN

PROGRAMA D'ACTUACIÓ MUNICIPAL AJUNTAMENT DE BARCELONA

2008 - 2011

Document aprovat definitivament
al Consell Plenari de l'Ajuntament
de Barcelona de 31 d'octubre
de 2008

PRESENTACIÓ	7
INTRODUCCIÓ	8
1. TRETOS PRINCIPALS DE L'ESTAT DE LA CIUTAT	12
1.1. Població i demografia.....	12
1.2. Indicadors socials.....	17
1.3. Cultura, lleure i esports.....	20
1.4. Educació.....	23
1.5. Activitat econòmica, ocupació i ciutat del coneixement.....	24
1.6. Medi Ambient i sostenibilitat	35
1.7. Habitatge.....	38
1.8. Urbanisme i infraestructures.....	40
1.9. Mobilitat.....	44
1.10. Seguretat	46
1.11. El paper de capitalitat.....	48
1.12. Indicadors de la gestió municipal.....	49
1.13. Gestió econòmicofinancera de l'Ajuntament de Barcelona.....	51
2. MODEL DE CIUTAT I NOVES PRIORITATS	64
2.1. El context de definició de les prioritats programàtiques del programa d'actuació municipal 2008-2011.....	64
2.2. Línies i eixos del programa d'actuació municipal 2008-2011.....	67
2.2.1. Línies estratègiques.....	67
2.2.2. Eixos d'actuació.....	71
3. PROGRAMA D'ACTUACIÓ MUNICIPAL PER ÀREES	80
1. Àrea de Benestar i Cohesió Territorial	80
1.1. Educació.....	81
1.2. Dones.....	87
1.3. Adolescència i joventut.....	89
1.4. Usos del temps i conciliació de la vida personal, familiar i laboral.....	93
1.5. Esports.....	95
1.6. Cultura.....	97
1.7. Participació ciutadana.....	103
1.8. Cooperació internacional.....	106
1.9. Immigració.....	108
1.10. Cohesió territorial, proximitat i barris.....	112
2. Àrea de Medi Ambient	114
2.1. El verd i la biodiversitat.....	115
2.2. Espai públic de qualitat amb criteris ambientals.....	116
2.3. Qualitat ambiental de la ciutat i gestió eficient dels recursos naturals.....	118
2.4. Reducció, reciclatge i reutilització dels residus.....	119
2.5. Compromís social amb la sostenibilitat.....	120

3. Àrea d'Hisenda i Promoció Econòmica	122
3.1. Promoció econòmica de la ciutat de Barcelona.....	123
3.2. Innovació i ciutat del coneixement	124
3.3. Promoció econòmica internacional.....	126
3.4. Iniciativa emprenedora i creixement empresarial.....	127
3.5. Ocupació de qualitat.....	129
3.6. Transformació econòmica a les noves àrees de renovació urbana.....	130
3.7. Comerç i mercats municipals.....	132
3.8. Turisme	133
3.9. Participació associativa i atenció al consumidor.....	135
3.10. Hisenda.....	136
4. Àrea d'Habitatge, Urbanisme i Règim Interior	138
4.1. Habitatge.....	139
4.2. Urbanisme.....	144
4.3. Infraestructures.....	148
4.4. Obres i projectes urbans.....	154
4.5. Paisatge urbà.....	157
4.6. Llicències.....	158
4.7. Inspecció.....	160
4.8. Funció pública.....	161
4.9. Presidència i relacions institucionals.....	164
5. Àrea d'Acció Social i Ciutadania	168
5.1. Acció social.....	168
5.2. Infància i adolescència.....	173
5.3. Gent gran.....	175
5.4. Persones amb discapacitat.....	176
5.5. Salut pública.....	180
5.6. Drets civils.....	185
6. Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat	190
6.1. Prevenció i seguretat.....	190
6.2. Mobilitat.....	195
6.3. Accessibilitat.....	200
4. PROGRAMA D'ACTUACIÓ ALS DISTRICTES	204
1. Ciutat Vella.....	204
2. Eixample.....	213
3. Sants - Montjuïc.....	217
4. Les Corts.....	221
5. Sarrià - Sant Gervasi.....	225
6. Gràcia.....	229
7. Horta - Guinardó.....	242
8. Nou Barris.....	252
9. Sant Andreu.....	257
10. Sant Martí.....	262
5. MARC ECONÒMIC I PRESSUPOSTARI	272
6. AVALUACIÓ I SEGUIMENT	286

El Programa
d'Actuació
Municipal PAM
2008-2011
que presentem
expressa
les bases del
compromís
que el Govern
de la Ciutat vol
prendre amb
la ciutadania per
als propers anys
per tal de
materialitzar
les finalitats
fixades en l'Acord
de Govern del mes
de juny

PRESENTACIÓ

El Programa d'actuació municipal (PAM) 2008-2011 que presentem expressa les **bases del compromís que el Govern de la ciutat vol prendre amb la ciutadania per als propers anys, per tal de materialitzar les finalitats fixades en l'acord de govern del mes de juny en el qual es recollien els principals objectius estratègics** per al proper mandat.

Aquest conjunt **d'objectius i mesures** representa la continuïtat del treball que s'ha anat fent des del Govern municipal –**amb la complicitat i la participació d'entitats, institucions i ciutadania** darrerament– i incorpora els elements clau que ens indiquen la necessitat d'aprofundir en aspectes que són resultat dels canvis que la ciutat està experimentant durant els darrers anys.

Com a document, expressa clarament la **vocació per ser una ciutat cohesionada i inclusiva, que aposta per una economia del coneixement i per la qualitat de l'ocupació, que fa de la convivència en la proximitat un element definidor de les seves ambicions, que serà activa en el treball per una ciutat sostenible i compromesa en la lluita contra el canvi climàtic, i que exercirà la funció de capitalitat en una perspectiva de lideratge**, tal com li pertoca en el present i en el futur.

En el document que teniu a les mans trobareu els objectius i les mesures proposats per a les sis àrees i els deu districtes. Conté les aportacions que han resultat del procés participatiu que s'ha portat a terme entre els mesos d'octubre i novembre, un **procés que s'ha fet amb la participació de més de 25.000 aportacions de ciutadans i ciutadanes, més d'un miler d'entitats, associacions i federacions, i un bon nombre de tècnics i professionals de l'Ajuntament. S'han recollit més de 100.000 aportacions que han estat analitzades i valorades i que, en bona part, avui ja estan incorporades al document del PAM d'acord al compromís d'aprofundir en la política de participació i complicitat entre Govern i ciutadania.**

INTRODUCCIÓ

En els darrers anys, **Barcelona s'ha anat transformant de manera molt important** i ha esdevingut una ciutat més forta, amb més qualitat de vida, amb més creixement econòmic, amb més i millors serveis i equipaments, amb més i millors espais públics i amb més benestar. Durant aquests anys **ens hem dotat de mecanismes de participació**, que han demostrat que Barcelona és capaç de treballar en una perspectiva de complicitat de Govern i ciutadania, i d'una gestió pública eficaç que s'ha conjugat amb una evolució econòmica i social marcada per la cohesió i la prosperitat.

La Barcelona de progrés i de qualitat de vida, aconseguida en els darrers anys, **també ha estat subjecta a canvis socials, econòmics i tecnològics** de primer ordre **que representen nous reptes per al govern** i la gestió de la ciutat. L'envelliment de la població, el prolongament de la joventut, la diversificació de les estructures familiars, els canvis en l'estructura econòmica i l'ocupació, la dificultat per accedir a un habitatge i la diversitat fruit de la nova immigració constitueixen alguns d'aquests nous reptes per al Govern de la ciutat. A les desigualtats tradicionals per raons econòmiques (pobresa) o de condició social (baix nivell formatiu), se'n afegeixen de noves. Nous riscos d'exclusió, de segregació, que tenen com a escenari la ciutat i que són fruit de realitats socials emergents com la dependència, la vulnerabilitat dels nous tipus de famílies o la fragilitat dels processos d'integració de les persones nouvingudes **requereixen noves estratègies i noves polítiques**.

Per això, en aquesta etapa de govern municipal 2008-2011 cal introduir unes noves bases que, d'una banda, proposin una **actuació decidida davant els nous reptes i, a la vegada, revitalitzin la il·lusió per un projecte compartit del qual la majoria de la ciutadania se senti còmplice**. La base del model que hem forjat conjuntament els diferents governs municipals i una ciutadania activa i compromesa en la transformació de la ciutat continua sent vàlida. El model basat en la transformació de l'espai públic urbà, la cohesió i el reequilibri territorial i social, l'activitat econòmica diversificada i emprenedora, la creativitat i la innovació cultural, l'aposta per la ciutat del coneixement, la ciutat policèntrica i vertebrada, continua tenint plena vigència.

A aquest **model consolidat**, però, **cal afegir-li noves prioritats de diferent ordre: més enfortiment de la cohesió i la inclusió social**, l'aposta per una **estructura econòmica renovada** amb l'objectiu de generar **un creixement econòmic sostenible i una ocupació de més qualitat**, l'assumpció de la lluita contra el canvi climàtic com una prioritat en l'articulació de polítiques urbanes concretes, la **millora de les infraestructures de mobilitat i energia**, una **política d'habitatge proactiva i generadora de més oportunitats per a l'emancipació dels**

joves, i la proximitat com a estratègia bàsica en la defensa del nostre model de convivència als barris de la ciutat. Tot això serà possible des de l'exercici i la potencialitat que el lideratge i la funció de capitalitat atorguen a la nostra ciutat.

El Programa d'actuació municipal 2008-2011 serà l'instrument per possibilitar la continuïtat d'aquest procés de millora permanent de la ciutat i és en aquest sentit que l'equip de govern de l'Ajuntament de Barcelona, format per les forces polítiques progressistes d'esquerreres i catalanistes, el vol compartir i fer-ne partícip tota la ciutat, per tal de construir un projecte col·lectiu del Govern i la ciutadania que respongui a les necessitats, les aspiracions i els interessos dels barcelonins i les barcelonines.

AN
A
R

**TRETS
PRINCIPALS
DE L'ESTAT
DE LA CIUTAT**

1. TRETS PRINCIPALS DE L'ESTAT DE LA CIUTAT

La ciutat són les persones i també les realitats socials, econòmiques, culturals i territorials que la interacció entre la gent genera. Es per això que el compromís ferm d'aquest Govern de continuar treballant per la gent s'ha de materialitzar en objectius concrets que permetin donar resposta a demandes, necessitats i expectatives més paleses.

En aquesta perspectiva, el coneixement de la realitat, la identificació de problemes i necessitats, l'anàlisi de les tendències manifestes i latents en la població i les entitats, la comprensió, en fi, del que passa en l'entorn és un dels aspectes centrals que cal tenir present per poder abordar els canvis necessaris que les noves realitats ens assenyalen.

Així, doncs, les dades que aquí presentem fan referència als trets principals de la realitat de Barcelona per poder actuar de manera més efectiva en la detecció i l'abordatge de necessitats i expectatives de la ciutadania, sense pretendre ser un compendi exhaustiu de dades, sinó una síntesi d'alguns trets i tendències rellevants que fonamenten els objectius del Pla d'actuació municipal.

1.1. Població i demografia

La població de Barcelona va superar 1,6 milions d'habitants l'any 2006, amb un increment del 7,3% des de l'any 2000, cosa que ha suposat una taxa anual acumulada de l'1,2% i ha trencat la tendència anterior de reducció de població. Pel que fa al 2007, la població s'ha tornat a reduir, però de manera moderada, i la variació respecte al 2000, del 6,6%, continua sent positiva.

Població total

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	% var. 2000-06	2007	% var. 2000-07
1.496.266	1.505.325	1.527.190	1.582.738	1.578.546	1.593.075	1.605.602	7,3%	1.595.110	6,6%

Nota: xifres oficials de població l'1 de gener de cada any.

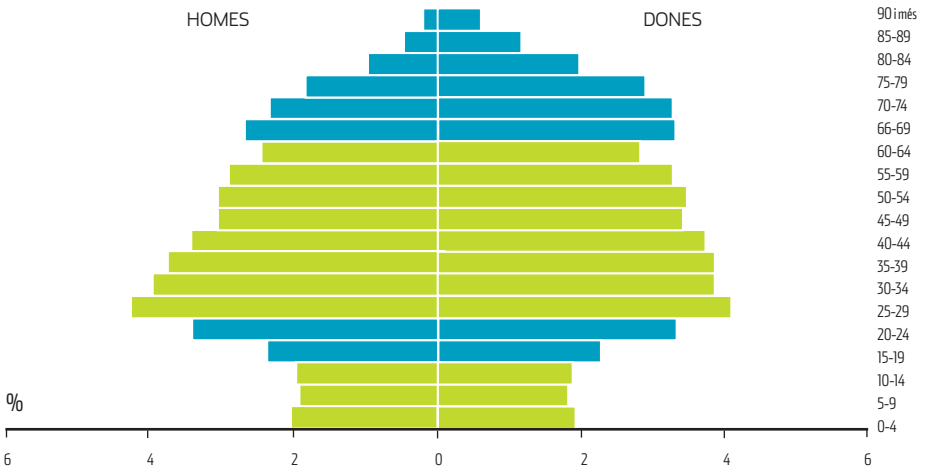
El canvi de tendència en el creixement poblacional es deu a dos factors molt importants i amb una incidència notable: l'augment de l'esperança de vida –aquest no tan important en magnitud però si en tendència, amb conseqüències efectives en determinats serveis– i l'augment molt significatiu de la immigració.

Com es pot observar en la piràmide d'edats, Barcelona ha anat canviant una feso-mia demogràfica determinada per l'envelliment progressiu de la població per un altre en el qual la població jove i adulta ha anat creixent de forma continuada.

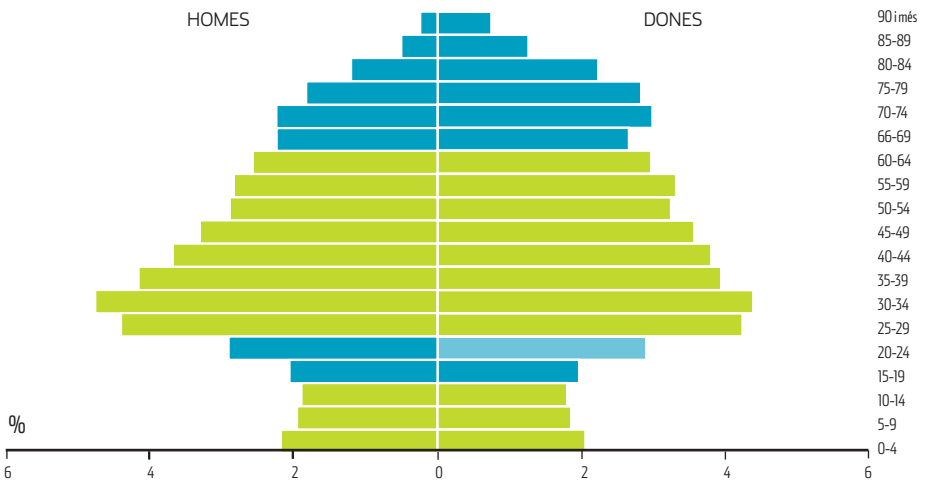
Evolució de la població per edats

	2001	2006
0-14 anys	173.468	188.382
15-64 anys	1.000.219	1.085.359
65 i més	331.638	331.861

Piràmide d'edats 2001 Barcelona

Piràmide d'edats 2006 Barcelona

Aquest canvi demogràfic, tant en els aspectes d'augment de població jove i adulta com de disminució del pes relatiu de la gent gran, està lligat a l'arribada de població estrangera, amb un flux especialment intens entre els anys 2000 i 2002. Des de llavors, el ritme de creixement del fenomen migratori es va començar a alentir i en el darrer any el nombre d'estrangers ha disminuït lleugerament, potser perquè aquest any les xifres han reflectit l'aplicació de la nova Llei d'estrangeria que permet donar de baixa del padró els immigrants que no han renovat el permís després de dos anys, i també perquè comença el procés de nacionalització per residència de molts immigrants llatinoamericans i d'altres indrets.

Així doncs, el creixement demogràfic dels darrers anys, impulsat pel fenomen migratori, està suposant un rejuveniment de la població de la ciutat, atès que la mitjana d'edat de la població immigrada és de 32 anys i el de la població autòctona de 43.

Aquest fet té tres conseqüències destacades: augment de la població activa, reducció del pes de la població gran en termes relatius, però no absoluts (en aquest cas augmenta), i augment de la població infantil i juvenil, en particular en la franja 0-15 anys.

Com ja hem mencionat, la nova realitat ha canviat la tendència al progressiu envelliment de la població. Així, la població de més de 65 anys ha passat del 22% l'any 2001 al 20,7% el 2006 i l'índex d'envelliment se situa en el 176,2% davant el 191,3% de l'any 2001. També es registra un increment de les taxes de natalitat i fecunditat, tot i que encara és aviat per poder afirmar si aquestes tendències, que apunten un rejuveniment de l'estructura d'edats de la ciutat, es consolidaran en el futur.

Malgrat que en termes relatius el pes dels majors de 65 anys sobre el conjunt de la població disminueix, el nombre de persones grans és lleugerament més alt que el 2001 i arriba a gairebé 332.000 persones el 2006. Així, l'atenció a la gent gran es manté com un dels principals requeriments de la ciutat per als propers anys.

L'augment del nombre absolut de persones grans, especialment per augment de l'esperança de vida, provoca tres fets que s'han de tenir molt presents: la gent més gran de 75 anys augmenta considerablement i ja comença a requerir serveis; la població que viu sola –i moltes d'aquestes persones resideixen en pisos que necessiten millores i condicions d'adaptabilitat, amb un col·lectiu majoritari de dones i nivells de renda baixos–, i l'augment del col·lectiu que presenta algun grau de dependència.

Valgui com a dada que quasi el 25% de les persones més grans de 65 anys viuen soles. Aquest fet explica l'augment acumulat del servei d'ajudes domiciliàries, el 26,5% des del 2003, servei que atén 5.400 llars (aprofundirem en aquest punt a l'apartat de prestació de serveis a la gent gran).

En el mateix sentit, observem que el canvi demogràfic producte d'un rejuveniment poblacional i d'una major estabilitat econòmica provoca un creixement de la població infantil, fet que incideix directament en la necessitat de plantejar els serveis educatius d'acord amb els nous reptes de demanda educativa, de millora física dels centres, de replantejament del mapa escolar (relacionat, per exemple, amb aspectes d'organització de l'absorció de la nova demanda de fills de població immigrant) o d'augment de l'oferta d'escoles bressol.

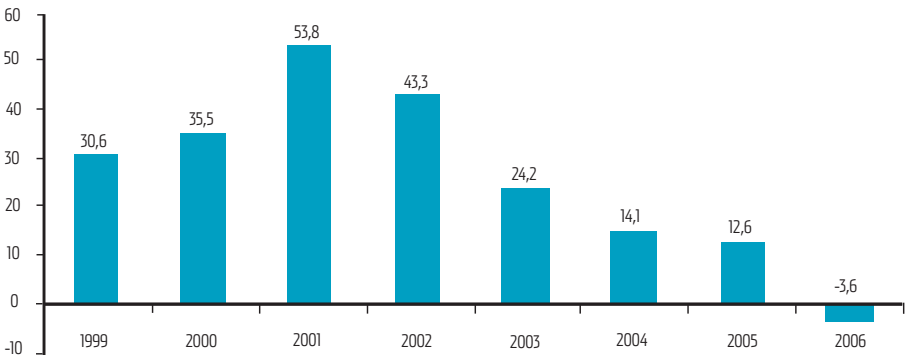
En el quadre següent es pot veure l'augment de la població jove, sobretot en la franja 0-15 anys.

Nens i joves

Grup d'edat	2001	2006	Pes sobre la població		Creixement 2001-2006
			2001	2006	
0-4 anys	59.350	67.247	3,9	4,2	13,3
5-9 anys	56.126	61.001	3,7	3,8	8,9
10-14 anys	57.992	60.134	3,8	3,7	3,7
15-19 anys	72.791	64.847	4,8	4,0	-10,9
Total població	1.505.325	1.605.602	100,0	100,0	6,6

Un altre aspecte important és el relacionat amb el percentatge de població immigrada que requereix una atenció singular amb relació als temes de convivència, integració, interacció cultural entre comunitats... El nombre d'estrangers que hi ha a la ciutat és de 250.789 persones, que representen el 15,6% del total de la població, amb un pes lleugerament inferior al de l'any anterior però molt superior al de l'any 2000. I cal recordar que molts dels immigrants que vénen al nostre país s'han nacionalitzat o ja vénen nacionalitzats en origen.

Increment anual de la població estrangera a Barcelona (%)

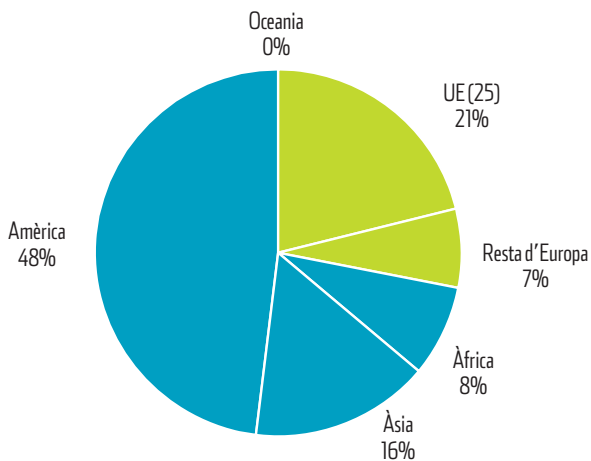
Població estrangera a Barcelona

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pob. estrangera	74.019	113.809	163.046	202.489	230.942	260.058	250.789
% pob. estrangera/total	4,9	7,6	10,7	12,8	14,6	15,9	15,6

Nota: població l'1 de gener de cada any.

Respecte al lloc de procedència de la població estrangera, gairebé la meitat és d'origen llatinoamericà (48%). Els procedents de la UE (25) són el 21,4% i els asiàtics el 15,8%. Els immigrants procedents d'Àfrica suposen el 7,6% i són el col·lectiu que més ha disminuït en termes de pes relatiu.

Població estrangera a Barcelona segons continent. Gener de 2007

Rànquing de nacionalitats dels residents estrangers a Barcelona. Gener de 2007

	Principals nacionalitats	Any 2007	% sobre el total d'estrangers
1	Equador	25.351	9,7%
2	Itàlia	17.556	6,8%
3	Bolívia	16.352	6,3%
4	Perú	14.439	5,6%
5	Marroc	13.348	5,1%
6	Pakistan	13.093	5,0%
7	Colòmbia	12.439	4,8%
8	Xina	11.095	4,3%
9	França	10.750	4,1%
10	Argentina	10.074	3,9%
11	Brasil	6.985	2,7%
12	República Dominicana	6.556	2,5%

En valors absoluts, el nombre d'estrangers total ha disminuït amb relació a l'any anterior en totes les nacionalitats excepte les corresponents a la UE (25) i altres països europeus (Noruega, Suïssa, Islàndia), que s'ha incrementat. Els estrangers de nacionalitats de països de la UE, tant del grup de UE (15) com del conjunt dels 25 mantenen una tendència a l'alça des de l'any 2000 de manera ininterrompuda. Aquest fet reflecteix el creixent grau d'internacionalització de la ciutat. En canvi, els europeus procedents de països de l'Europa central i oriental han caigut aquest any per primer cop des del 2000, probablement per l'aplicació de la nova Llei d'estrangeria.

En aquest context destaquem que el creixement de la immigració està suposant un augment de la demanda del servei d'atenció a persones immigrades, el qual ha atès més de 24.000 persones durant el 2005 i ha registrat un increment del 20% en els dos darrers anys.

En aquesta perspectiva de canvi social i demogràfic, l'atenció a la gent gran i la immigració són dos dels punts recollits en el Pla d'inclusió social aprovat durant l'any 2005. Així mateix, el Pla preveu l'actuació en els diversos àmbits socioeconòmics que han de garantir la integració de tots els ciutadans en la societat i posa especial èmfasi en els col·lectius amb més risc d'exclusió social. Així, el Pla aborda l'ampliació de la cobertura dels serveis socials, més equipaments i serveis socials, accés a l'habitatge, participació ciutadana, etcètera.

En el mateix sentit, les polítiques d'atenció a les famílies, relacionades amb les escoles bressol, els serveis que es deriven de la Llei d'autonomia de les persones i l'aplicació de la nova Llei de serveis socials i, en conjunt, els reptes dels canvis dels models familiars són factors de la realitat sociològica de la ciutat que han d'estar molt presents en les línies d'actuació dels propers anys.

1.2. Indicadors socials

La Barcelona de la cohesió i la inclusió social és un dels reptes centrals de les polítiques de la ciutat.

Les dades més significatives que assenyalen i que ens donen indicacions sobre les realitats socials que requereixen un grau important d'atenció s'observen en les dades següents.

Amb relació a la gent gran, la situació del col·lectiu requereix continuar les polítiques d'atenció prioritària. El nivell encara relativament alt de les pensions no contributives, el grau de soledat de molta gent gran, la situació de pensionistes amb ingressos molt baixos de moltes dones i la situació de dependència de molta gent major de 75 anys, entre altres factors, requereixen polítiques en aquest sentit.

Pensions no contributives de la Seguretat Social. Barcelona 2006

Concepte	Total	Homes		Dones	
			%		%
PNC de jubilació	8.342	1.844	22,1%	6.498	77,9%
PNC d'invalidesa	7.620	3.594	47,2%	4.026	52,8%
FAS	36	7	19,4%	29	80,6%
LISMI	537	123	22,9%	414	77,1%
TOTAL	16.535	5.568	33,7%	10.967	66,3%

Les dades obtingudes de les nòmines fan referència a desembre de 2006.

Envel·liment i solitud de la gent gran (juny 2007)

Índex d'envelliment	173,8
Índex de sobreenvelliment	53,5
Índex de dependència demogràfica	47,7
Índex de solitud 65 anys i més	25,2%
Índex de solitud 75 anys i més	31,03%

Índex d'envelliment = (població de 65 anys i més / població de 0-14 anys) x 100

Índex de sobreenvelliment = (població de 75 anys i més / població de 65 anys i més) x 100

Índex de dependència demogràfica = [(població de 0-14 anys + població de 65 anys i més) / (població total - població de 0 a 14 anys - població de 65 anys i més)] x 100

Amb relació a les dades d'atur, ampliant les ja presentades a l'apartat de mercat de treball, observem la millora de la situació de la gent jove, però la situació encara és complexa pel que fa al nivell d'ocupació de la gent més gran de 55 anys amb el que això significa en les economies familiars i en la situació psicològica i social d'aquest col·lectiu. També s'observa la relació entre atur i nivell formatiu, que requereix accions singulars.

Dades d'atur relacionades amb l'edat, sexe i la formació

	2004		2005		2006	
	H	D	H	D	H	D
Persones aturades	22.313	24.949	21.846	24.306	25.554	29.810
Taxa d'atur	10,4	12,5	6,3	11,6	6,1	8,8
Aturats < 24 anys	2.665	2.131	3.305	2.429	2.845	2034
% sobre total aturats	11,94%	8,54%	15,13%	9,99%	11,13%	6,82%
Aturats 55 anys i més	5.974	5.361	6.961	7.208	6.432	7.173
% sobre total aturats	26,77%	21,49%	31,86%	29,66%	25,17%	24,06%
Aturats amb baix nivell de formació	5.879	6.022	5.606	5.738		
% sobre total aturats	26,35%	24,14%	25,66%	23,61%		

Amb relació a la gent amb discapacitat, observem la importància d'aquest col·lectiu i les necessitats d'atenció a la gent amb dependència, la qual cosa tindrà una impuls important amb la posada en marxa de la Llei d'autonomia personal.

Persones amb discapacitat. 2005

Grau de discapacitat	Nombre de persones	Entre 0 i 64 anys	65 anys i més
33 a 64%	48.677	24.993	23.609
65 a 74%	27.037	16.560	10.415
75% i +	23.748	9.047	14.701
Total	99.462	50.600	48.725
Malaltia mental	18.475	11.789	6.549
Dependència (3a persona)	11.187	3.930	8.366

Una altra dada que cal tenir molt present és el canvi en les estructures familiars que ha de fer referència a les polítiques de família, igualtat, conciliació i usos del temps. Com s'observa, el canvi de les estructures familiars és un fet palès.

Evolució de les estructures familiars

Barcelona	1981	1991	2001
Mares soles amb fills	28.160	42.213	45.479
Pares sols amb fills	4.984	7.420	8.862
Total llars monoparentals	33.144	49.633	54.341
Total llars	574.266	577.193	594.452
% llars monoparentals	5,8%	8,6%	9,1%

Amb relació a les dades de salut, observem la disminució d'algunes malalties i el manteniment del nivell de serveis malgrat l'augment de la població de la ciutat.

Dades de Salut

Salut	2003	2004	2005	2006
Personal sanitari als hospitals /1.000 hab.	10,38	11,2	11,31	
Personal sanitari hospitals per llit	1,85	1,91	1,88	
Llits hospitals/1.000 habitants	5,82	6,14	6,25	
Taxa incidència anual/100.000 habitants:				
- Tuberculosi	31,8	25,9	29,7	28,0
- Sida	10,7	9,1	6,7	6,0
- Nous diagnòstics d'infecció pel VIH-sida	24,1	27,1	22,6	20,0
Mort per reacció drogues	84	73	80	68

Cal tenir en compte, però, que de la mateixa manera que algunes malalties disminueixen, d'altres de noves arriben o es revifren a causa de l'augment de persones nouvingudes de països on els indicadors de salut pública són molt diferents del que tradicionalment teníem a Barcelona. Així mateix, les conseqüències de les noves tendències en termes de toxicologia han fet variar substancialment l'atenció sanitària en aquest aspecte.

Amb relació a les situacions de renda, observem un nivell inferior a Catalunya en percentatge de perceptors, però amb un districte amb un alt índex de necessitat de renda mínima.

Perceptors renda mínima d'inserció (RMI). Districte

Districte	Persones perceptores RMI	Persones perceptores RMI per 1.000 habitants
Ciutat Vella	827	7,09
Eixample	338	1,27
Sants-Montjuïc	241	1,34
Les Corts	69	0,83
Sarrià-Sant Gervasi	116	0,82
Gràcia	283	2,34
Horta-Guinardó	264	1,56
Nou Barris	325	1,95
Sant Andreu	188	1,31
Sant Martí	398	1,79
Barcelona	3.049	1,89

1.3. Cultura, lleure i esports

La cultura ha demostrat ser un element de gran importància en la realitat de la nostra ciutat. El desenvolupament cultural, tant pel pes dels equipaments i els serveis com per la significativa i demostrada capacitat creativa i innovadora, és un element constitutiu i alhora un tret identitari de la nostra ciutat.

Barcelona és una ciutat capdavantera en matèria d'equipaments culturals, de serveis culturals i d'indústries de la creativitat, la cultura i la comunicació. També disposa d'un ric patrimoni i una xarxa de museus que li donen una importància i una vitalitat de primera magnitud a Europa.

Com a dades significatives observem, per exemple, el creixement en el nombre de visites a les exposicions dels museus de la ciutat, xifra que entre 2003 i 2006 va

experimentar un increment de més d'un 35%. Concretament durant el 2006, entre els museus municipals i els consorciats van superar les 4.900.000 visites, xifra que supera els 14 milions si es tenen en compte el conjunt de museus de la ciutat. Entre els museus municipals i consorciats més visitats durant el 2006 destaquen el Museu Picasso i el MNAC (amb més d'un milió de visites), mentre que en l'àmbit dels museus privats van superar aquesta xifra centres com la Pedrera, CosmoCaixa o el Museu del FC Barcelona.

En l'àmbit de les biblioteques de la ciutat, durant el període 2003-2006 la inversió en equipaments va comportar un augment del 40% del total de metres quadrats (més de 36.000 l'any 2006) i un increment del 53% dels fons bibliogràfics. Paral·lelament, aquest creixement es va acompanyar d'un major nombre d'usuaris, tal com ho demostren l'increment del 34% en el nombre de visites (que van superar els 4,8 milions l'any 2006), els 3,8 milions de documents prestats i el més de mig milió de carnets del mateix any (un 58% més que el 2003).

Pel que fa als espectadors d'arts escèniques, la tendència durant els darrers anys havia estat d'un cert estancament (al voltant de 2 milions). Concretament, durant el període 2003-2005 va patir una davallada anual del 2,5%, tendència es va corregir durant el 2006, any en què el nombre d'espectadors va créixer amb un significatiu 6% respecte a l'any anterior i es va acostar a 2,2 milions d'espectadors.

Evolució d'assistents a actes culturals

Cultura	2003	2004	2005	2006
Museus i col·leccions (visites a exposicions en milers)	10.239	11.747	12.114	14.058
- Municipals	1.488	1.802	1.789	1.948
- Consorciats	1.823	1.875	2.088	2.969
- Altres públics	547	497	301	310
- Privats	6.380	7.573	7.935	8.831
Biblioteques de Barcelona (visites en milers)	3.651	4.126	4.421	4.897
Arts escèniques (espectadors en milers)	2.168	2.115	2.063	2.192
Música (espectadors grans auditoris en milers)	917	1.067	1.092	1.180

Pel que fa a música, l'increment dels espais i de l'oferta dels tres grans auditoris de la ciutat (Gran Teatre del Liceu, Auditori i el Palau de la Música) també ha comportat un increment significatiu d'espectadors.

Finalment, pel que fa al cinema, i com en el conjunt de l'Estat, aquest àmbit experimenta una davallada progressiva durant els darrers anys. D'altra banda, la producció audiovisual a Barcelona durant el 2005 va créixer i va totalitzar més de 1.200 filmacions: anuncis publicitaris, curtmetratges i llargmetratges. Els curtmetratges de vídeo i els reportatges i documentals van ser les produccions més abundants.

Amb relació a la despesa pública en cultura, l'Ajuntament de Barcelona ha passat de destinar-hi 65 euros per habitant el 2005 a 84 euros el 2006. El pressupost destinat a cultura va créixer un 30% del 2005 al 2006.

Pel que fa a l'activitat associativa i cultural de la ciutat, aquest quadre és prou significatiu:

Fitxer general d'entitats ciutadanes

9 de gener de 2008	
Comunicació	65
Cooperació al desenvolupament, solidaritat i pau	191
Culturals	1061
Defensa i protecció dels animals	29
Drets humans	39
Ecologistes i mediambientals	92
Economia social	45
Educació i formació	380
Entitats de segon grau	23
Esportives	375
Gènere	130
Gent gran	173
Gremis i professionals	157
Immigració	82
Juvenils	251
Orientació sexual	21
Polítiques i sindicals	29
Promoció de la ciutadania activa	197
Religioses	44
Salut i discapacitats	341
Suport social	177
Veïnals	199
Total	4101

Dins de l'àmbit de l'esport, l'any 2005 es va crear l'Institut Barcelona Esports, una eina de gestió municipal dedicada exclusivament a fomentar l'esport a la ciutat.

Barcelona té un Pla estratègic de l'esport des de l'any 2003. Al voltant de 300.000 persones estan abonades a equipaments esportius, tant públics com privats, la qual cosa representa un 19% de la població. La xarxa d'equipaments esportius municipals té uns 180.000 abonats. A més, la ciutat ofereix al voltant de 350 actes esportius populars cada l'any, amb una alta xifra de participants.

1.4. Educació

El creixement demogràfic dels darrers anys s'està traduint en un increment del nombre d'alumnes matriculats a la ciutat. Al curs 2007-2008 hi ha 215.143 alumnes matriculats en els ensenyaments de règim general, des del parvulari (a partir de 3 anys) fins a la formació professional de grau superior que comença als 18 anys. En els darrers quatre cursos, el nombre d'alumnes d'ensenyament obligatori (entre 3 i 16 anys) s'ha incrementat en 3.080, 2.427 dels quals corresponen a alumnes d'ensenyament infantil.

El 39% dels alumnes estudien en centres d'ensenyament públic i el 61% restant en centres privats, tot i que aquesta distribució varia en funció dels nivells educatius i també dels districtes.

Distribució dels alumnes per nivells educatius i titularitat. Curs 2007-2008

	% públic	% privat
Educació infantil. 3-6 anys	41,1%	58,9%
Educació primària. 6-12 anys	40,3%	59,7%
Educació secundària obligatòria. 12-16 anys	34,9%	65,1%
Batxillerat. A partir de 16 anys	35,2%	64,8%
Formació professional de grau mitjà. A partir de 16 anys	41,1%	58,9%
Formació professional de grau superior. A partir de 18 anys	45,5%	54,5%
Total	39,0%	61,0%

Les ràtios d'alumnes per classe se situen prop dels màxims establerts, que són de 25 en el cas de parvulari i primària i 30 en el de l'ESO.

Ràtios per classe 2007-2008

Ràtios per classe 2007-2008	Sector públic	Sector privat concertat
Parvulari	23,1	24,8
Primària	22,5	24,0
ESO	28,0	27,7

El curs 2007-2008 hi ha 4.154 alumnes en el tram educatiu de 0 a 3 anys en centres públics, amb un increment de 1.591 infants amb relació al curs 2000-2001. En l'actualitat hi ha 64 escoles bressol públiques, 59 de les quals són municipals.

L'any 2008, l'índex d'escolarització entre 0 i 2 anys és del 43%. En els darrers anys, el fort increment de població infantil ha comportat un creixement moderat d'aquest índex, malgrat que el nombre de places i d'infants escolaritzats ha crescut considerablement.

L'esforç de creació de nous centres ha de continuar en els pròxims anys per adequar-lo a les noves demandes de la població.